

Starfsleyfisiskilyrði fyrir bensinstöðvar / afgreiðslustöðvar eldsneytis

Sértæk starfsleyfisiskilyrði

1. Gildissvið og almenn ákvæði

- 1.1 Starfsleyfisiskilyrði þessi gilda fyrir rekstur bensinstöðvar/afgreiðslustöðvar eldsneytis á eftirlitssvæði Heilbrigðiseftirlits Suðurnesja. Sérstaklega þarf að sækja um leyfi fyrir annan samhliða rekstur, s.s. þvotta- og bónstöð, smurstöð og matvæladreifingu.
- 1.2 Starfsleyfisiskilyrði þessi eru gefin út í samræmi við lög nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir, með síðar breytingum, reglugerð nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit, reglugerð nr. 884/2017 um varnir gegn olíumengun frá starfsemi á landi og reglugerð nr. 809/1999 um olíuúrgang. Heilbrigðiseftirlit Suðurnesja er eftirlitsaðili með starfseminni. Um starfsemina gilda einnig Almenn starfsleyfisiskilyrði Heilbrigðiseftirlits Suðurnesja fyrir mengandi starfsemi.
- 1.3 Handhafi starfsleyfis skal vera sá einstaklingur eða lögaðili sem rekur eða stýrir þeirri starfsemi sem starfsleyfið nær til, hér eftir kallaður rekstraraðili. Rekstraraðila ber að sjá til þess að starfsemin sé í samræmi við lög og reglur sem um starfsemina gilda og ákvæði starfsleyfisiskilyrða. Rekstraraðili ber ábyrgð á að starfsemin fari fram með þeim hætti að hvorki fólki né umhverfi stafi hætta af. Rekstraraðila ber að gera allt sem í hans valdi stendur til að koma í veg fyrir eldsvoða, sprengihættu, leka eða mengunarslys vegna starfseminnar.
- 1.4 Heimilt er að endurskoða starfsleyfisiskilyrðin ef í ljós koma annmarkar á framkvæmd þeirra eða ef mengun er meiri en búast mátti við. Sama gildir ef nýjar reglur um mengunarvarnir taka gildi eða fram kemur ný tækni sem leiðir til bættra mengunarvarna, samanber 5. gr. í rg. 550/2018.
- 1.5 Um endurskoðun á starfsleyfisiskilyrðum skal fara skv. ákvæðum í 14. gr. í reglugerð nr. 550/2018.
- 1.6 Verði meiri háttar breyting á rekstrinum eða breyting sem gæti leitt til aukinnar mengunar að mati Heilbrigðiseftirlits Suðurnesja ber að sækja um starfsleyfi að nýju.
- 1.7 Ef rekstraraðili fyrirhugar að gera breytingar á eðli, virkni eða umfangi starfseminnar sem varðað geta starfsleyfið ber honum að tilkynna Heilbrigðiseftirliti Suðurnesja um það skriflega með a.m.k. þriggja mánaða fyrirvara, sbr. 13. gr. í rg. 550/2018. Heilbrigðiseftirlitið metur upplýsingarnar innan fjögurra vikna frá móttöku þeirra og tilkynnir rekstraraðila skriflega um það hvort nauðsynlegt sé að gefa út nýtt starfsleyfi.
- 1.8 Öll mengunaróhöpp þar sem hættuleg efni eða spilliefni berast í fráveitu, jarðveg, sjó eða yfirborðsvatn ber tafarlaust að tilkynna Heilbrigðiseftirlitinu skriflega.
- 1.9 Fylgi rekstraraðili ekki ákvæðum starfsleyfis, laga og reglugerða um mengunarvarnir á starfsviði sínu eða fyrirmælum heilbrigðiseftirlitsins um úrbætur getur eftirlitsaðili beitt ákvæðum XVII kafla laga nr. 7/1998 til að knýja á um úrbætur.

- 1.10 Rekstraraðili ber ábyrgð á umhverfistjóni eða yfirvofandi hættu á slíku tjóni af völdum atvinnustarfsemi sinnar sbr. lög nr. 55/2012 um umhverfisábyrgð og skal koma í veg fyrir tjón eða bæta úr tjóni ef það hefur orðið og bera kostnað af ráðstöfunum sem af því leiðir.
- 1.11 Rekstraraðila bensínstöðvar ber að hafa tryggingu sbr. gr. 16 í lögum nr. 33/2004 um varnir gegn mengun hafs og stranda. Staðfestingu á tryggingu skal framvísa í eftirliti.
- 1.12 Um opinbert eftirlit Heilbrigðiseftirlits Suðurnesja með starfsleyfisskyldri starfsemi fer skv. 57. gr. í rgl. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit.
- 1.13 Starfsleyfi skal vera sýnilegt á starfsstöðinni. Eintak af starfsleyfisskilyrðunum skal ávallt tiltækt á starfsstöðinni og ber rekstraraðili ábyrgð á að efni þeirra sé kynnt viðkomandi starfsmönnum.
- 1.14 Almennigur á rétt á aðgengi að upplýsingum um starfsleyfisumsóknir, starfsleyfi og eftirlit í samræmi við ákvæði IV viðauka rgl. 550/2018. Heilbrigðiseftirlit Suðurnesja birtir þær upplýsingar opinberlega. Birtingin er á vefsíðu embættisins eða með öðrum aðgengilegum hætti.
- 2. Lóð, athafnasvæði og húsnæði**
 - 2.1 Notkun, viðhald og umgengni á lóð, athafnasvæði og húsnæði skal vera í samræmi við kröfur í kafla 2 í Almennum starfsleyfisskilyrðum Heilbrigðiseftirlits Suðurnesja fyrir mengandi starfsemi.
- 3. Meðferð hættulegra efna, úrgangs og spilliefna**
 - 3.1 Almenn meðferð hættulegra efna, úrgangs og spilliefna skal vera í samræmi við ákvæði í köflum 3 og 4 í Almennum starfsleyfisskilyrðum Heilbrigðiseftirlits Suðurnesja fyrir mengandi starfsemi.
- 4. Mengunarvarnir og búnaður á bensínstöð**
 - 4.1 Olúgeymar sem teknir eru í notkun á afgreiðslustöðvum fyrir eldsneyti skulu hannaðir, smíðaðir og prófaðir í samræmi við gildandi staðla um olúgeyma.
 - 4.2 Neðanjarðar stálgeymar án lekavarnar sem eru í notkun við gildistöku reglugerðar 884/2017 um varnir gegn olíumengun frá starfsemi á landi skulu þykktarmældir á 10 ára fresti miðað við dagsetningu síðustu þykktarmælingar. Að öðrum kosti skulu þeir teknir úr notkun. Þó skulu neðanjarðargeymar, einfaldir úr stáli og án lekavarnar, þykktarmældir í fyrsta skipti eigi síðar en 1. janúar 2020, samkvæmt áætlun sem eigandi gerir og heilbrigðiseftirlit samþykkir. Þykktarmælingar skulu framkvæmdar í samræmi við ákvæði í 24. gr. í rgl. 884/2017 eða samkvæmt öðrum aðferðum sem Umhverfisstofnun metur jafngildar.
 - 4.3 Eftirlit skal haft með leka úr öllum neðanjarðargeymum á mánaðarfresti. Lekaftirlit skal að jafnaði vera birgðauppgjör.
 - 4.4 Ef notuð er varnarþró á nýrri bensínstöð skal þróin vera undir neðanjarðarolíugeymum, leiðslum og afgreiðslubúnaði og geta tekið við leka, sem samsvarar a.m.k. rúmtaki stærsta geymisins. Varnarþró skal vera þétt og úr varanlegu efni sem þolir viðkomandi eldsneyti.

- 4.5 Fyrir hverja varnarþró geyma skal vera a.m.k. einn eftirlitsbrunnur fyrir lekaeftirlit og skal botn þróarinnar halla inn undir brunninn. Á eftirlitsbrunnum skal vera læst og vandað lok sem auðkennt er sérstaklega.
- 4.6 Um gerð og búnað olúgeyma og lekavörn ber að fylgja ákvæðum 25 – 27. gr. í rg. nr. 884/2017 um varnir gegn olíumengun frá starfsemi á landi.
- 4.7 Tilkynna skal Heilbrigðiseftirliti Suðurnesja skriflega þegar fyrirhugað er að grafa upp og fjarlægja geyma. Slíkri tilkynningu skulu fylgja ítarlegar upplýsingar um viðkomandi geyma og notkun þeirra frá upphafi, m.a. birgðauppgjör hvers árs frá fyrsta útgáfuári starfsleyfisins. Einnig skal fylgja viðbragðsáætlun þar sem gerð er grein fyrir hvernig brugðist verði við olíumengun ef hún kemur í ljós við uppgröftinn. Í áætluninni skal tilgreina aðferðir sem nota á til að afmarka mengunina, meðferð mengaðs jarðvegs, förgunaraðferð og förgunarstað. Gera skal heilbrigðiseftirlitinu viðvart með að minnsta kosti 7 daga fyrirvara áður en uppgröftur hefst og áður en taka á gömlu geymana upp úr gryfjunni, svo fulltrúi þess geti komið til eftirlits. Niðurrif olúgeyma, olúskilja og lagna kann að vera háð byggingarleyfi sveitarfélags allt eftir umfangi eða atvikum. Rekstraraðili skal tryggja að viðeigandi leyfi og skráningar liggi fyrir áður en niðurrif hefjast.
- 4.8 Þegar olúgeymir er tekinn varanlega úr notkun skal rekstraraðili innan sex mánaða fjarlægja olúgeyminn, ásamt lögnum honum tengdum og meðhöndla í samræmi við lög nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs. Sé jarðvegur olíumengaður ber að meðhöndla hann á viðunandi hátt að mati heilbrigðiseftirlits og á kostnað rekstraraðila. Heilbrigðiseftirlitið getur, ef ríkar ástæður krefja, heimilað að gengið sé frá olúgeymi á staðnum, ásamt lögnum honum tengdum, í samræmi við fyrimæli heilbrigðiseftirlits.
- 4.9 Olíulagnir á afgreiðslustöðvum fyrir eldsneyti/bensínstöðvum skulu vera í samræmi við gildandi staðla um olíulagnir, sbr. viðauka II í reglugerð nr. 884/2017 og gengið frá þeim með viðurkenndu verklagi. Olíulagnir bensínstöðva skulu að jafnaði vera neðanjarðar. Gengið skal frá olíulögnum með þeim hætti að þær þoli álag vegna notkunar og annar umhverfispáttá.
- 4.10 Á olíulagnir sem eru undir þrýstingi skal tengja þrýstivaka og brotloka.
- 4.11 Rekstraraðili skal á tíu ára fresti láta lekaprófa olúgeyma og olíulagnir sem ekki eru í lekavörn. Jafnframt skal gera úttekt á búnaðinum og skrá í rekstrarhandbók.
- 4.12 Þrýstiprófa skal olíulagnir eftir breytingar og viðgerðir. Niðurstöður prófana skal skrá í rekstrarhandbók stöðvarinnar.
- 4.13 Um starfsemina gilda einnig ákvæði í kafla 5 um mengunarvarnir í Almennum starfsleyfisskilyrðum Heilbrigðiseftirlits Suðurnesja fyrir mengandi starfsemi.

5. Geymsla á bensíni og olíum

- 5.1 Bensín skal eingöngu geymt í neðanjarðargeymum. Aðrar olíur skal að jafnaði geyma á neðanjarðargeymum ef geymarnir eru stærri en 1.500 L. Einungis er heimilt að nota ofanjarðargeyma til geymslu fyrir aðrar olíur ef þeir eru varðir gegn hugsanlegum skemmdum af völdum ökutækja og staðsettir innan aðrennslissvæðis olúskilju.

- 5.2 Heilbrigðiseftirlitið getur heimilað að bensín og aðrar olíur séu geymdar tímabundið á ofanjarðargeymum stærri en 1.500 L, t.d. vegna framkvæmda við stöðina. Sækja þarf sérstaklega um leyfi fyrir slíku til heilbrigðiseftirlitsins. Með umsókn skal fylgja afstöðumynd sem sýnir hvar geymar eiga að vera, upplýsingar um árekstrarvarnir, lekavarnir, frágang geyma, ástæðu umsóknar og til hve langs tíma er sótt um leyfi.

6. Afgreiðslu- og áfylliplön og búnaður til áfyllinga á geymum

- 6.1 Afgreiðslu- og áfyllingarplön skulu vera úr lekaheldu og olíuheldu efni og frárennsli frá þeim skal leitt í olíuskilju. Afgreiðslu- og áfyllingarplön skulu ekki taka við afrennsli frá stærra svæði en olíuskiljan er hönnuð til að afkasta.
- 6.2 Áfyllipúlt skal gert úr efni sem ver áfyllistúta fyrir hnjaski og þolir olíur. Púltið skal vera með þéttum botni og afrennsli í olíuskilju eða standa á áfylliplani þannig að afrennsli frá púlti fari í frárennsli plansins. Púltið skal vera læst að jafnaði þannig að óviðkomandi komist ekki auðveldlega að áfyllibúnaðinum.
- 6.3 Samskeyti áfyllingarslöngu olíuflutningabifreiðar og áfyllingarstúta skulu vera þétt.

7. Mengunarvarnarbúnaður og fráveita

- 7.1 Olíu- og sandskiljur skulu vera í samræmi við gildandi staðla hverju sinni, sbr. viðauka II í rg. 884/2017. Fylgja skal leiðbeiningum Umhverfis- og orkustofnunar við val á skiljum, uppsetningu þeirra og frágangi við þær. Frárennsli frá olíuskiljum skal leitt í skólpráveitu nema heilbrigðiseftirlit heimili annað.
- 7.2 Olíu- og sandskiljur skal skoða og yfirfara reglulega, en þó eigi sjaldnar en á 6 mánaða fresti, og tæma og hreinsa eftir þörfum með hliðsjón af leiðbeiningum Umhverfisstofnunar um olíuskiljur. Alla þjónustu, eftirlit og viðhald á olíu- og sandskiljum skal skrá og dagsetja í rekstrarhandbók stöðvarinnar. Olíuskiljur skulu búnar sjálfvirkri vöktun og viðvörunarbúnaði.
- 7.3 Prófa skal virkni olíuskilju með mælingu á olíu í frárennsli skiljunnar. Olía í frárennsli má að hámarki vera 15 ppm (mg/kg). Rekstraraðili skal mæla að lágmarki þriðja hvert ár en oftast ef vafi leikur á að kröfur séu uppfylltar. Mælingar og niðurstöður skulu skráðar í rekstrarhandbók. Fulltrúi Heilbrigðiseftirlits Suðurnesja getur framkvæmt mælingar fyrirvaralaust ef ástæður gefa tilefni til.
- 7.4 Olíugeymar og olíuskiljur skulu vera með útloftun. Loftunarrör geyma og olíuskilja skulu vera a.m.k. 3 m á hæð og/eða 0,5 m hærri en olíubifreiðin sem notuð er við áfyllingar. Loftunarrör skulu staðsett þar sem loftskipti eru góð og vera fjarri loftinntaki og gluggum húsa þannig að lykt valdi ekki ónæði í nágrenni stöðvarinnar.
- 7.5 Sjálfvirkur búnaður, svo sem nemar, lokar, viðvörunarbúnaður o.þ.h. skal prófaður a.m.k. árlega af rekstraraðila og skrá í rekstrarhandbók.
- 7.6 Á mönnum bensínstöðvum skal vera tiltækur mengunarvarnarbúnaður til að bregðast við minni mengunaróhöppum. Þjálfar þarf starfsmenn í notkun búnaðarins. Rekstraraðili ómannaðra bensínstöðva skal tryggja getu til að bregðast við áþekktum mengunaróhöppum.

8. Afgreiðslubúnaður

- 8.1 Afgreiðslutæki skulu staðsett á upphækkuðum steinsteyptum undirstöðum eða með sambærilegri útfærslu á þann hátt að þau eru tryggilega varin gegn hugsanlegum skemmdum af völdum ökutækja. Koma skal fyrir ákeyrsluvörnum við afgreiðslutæki sem staðsettar eru í akstursstefnu að tækjunum.
- 8.2 Afgreiðslubýssa á slöngu afgreiðslutækis skal þannig útbúin að hún loki fyrir rennsli þegar olíugeymir farartækis fyllist. Á slöngu skal vera slitöryggi sem lokar fyrir flæði eldsneytis. Olíuslängur afgreiðslutækja skulu ekki liggja á jörðinni.
- 8.3 Á ómönnuðum bensínstöðvum skulu afgreiðslubýssur þannig útbúnar að ekki sé hægt að festa þær í opinni stöðu á milli afgreiðslna.
- 8.4 Við afgreiðslutæki, áfyllingu og útöndum olíugeyma og olíuskilju skulu vera skilti sem gefa til kynna að óheimilt sé að reykja, nota farsíma og hafa vélar farartækja í gangi á meðan á afgreiðslu þeirra stendur. Við afgreiðslutæki skulu vera leiðbeiningar með upplýsingum um neyðarsímanúmer 112.

9. Viðbragðsáætlanir, þjálfun og fræðsla starfsfólks

- 9.1 Á bensínstöðum skal vera viðbragðsáætlun með fyrirmælum um viðbrögð ef til mengunaróhapps kemur, sbr. kafla VI um viðbrögð við mengunaróhöppum í rg. 884/2017. Áætlunin skal einnig uppfylla ákvæði laga um varnir gegn mengun hafs og stranda um viðbrögð við bráðamengun. Áætlunin skal liggja frammi á áberandi stað fyrir starfsmenn. Starfsmenn stöðvarinnar sem sinna bensínaafgreiðslu og starfsmenn rekstraraðila sem þjónusta stöðina skulu fá kennslu og þjálfun í viðbrögðum við mengunaróhöppum, hvernig hindra má íkvikun og draga úr útbreiðslu bruna og myndun mengunarefna. Æfingar skulu veita þekkingu á aðgerðum gegn olíumengun og æfingu í að kalla út þá aðila sem sjá um viðbrögð vegna mengunaróhappa. Í áætluninni skulu einnig vera upplýsingar um tilkynningarskyldu við óhöppum og köllunarskrá. Skrá skal þjálfun starfsmanna í rekstrarhandbók stöðvarinnar. Uppfæra skal viðbragðsáætlunina eftir því sem við á, t.d. breytingar á starfsemi, aðstæðum eða eignum á stöðinni.
- 9.2 Yfirmenn stöðva, vaktstjórar og útimenn svo og bifreiðastjórar olíuflutningabíla skulu settar starfsreglur af eiganda eða rekstraraðila eftir því sem við á. Þeir skulu fá reglulega þjálfun á tæki og öryggisbúnað sem gerir þá hæfa til þess að vinna á stöðinni. Starfsmenn bensínstöðva skulu einnig fá kennslu og þjálfun í viðbrögðum við mengunaróhöppum. Þjálfun starfsmanna skal skrá í rekstrarhandbók.

9.1 Rekstrarhandbók

- 9.1.1 Rekstraraðili skal halda rekstrarhandbók fyrir hverja bensínstöð og skal hún vera aðgengileg eftirlitsaðila þegar reglubundið eftirlit fer fram. Rekstrahandbók skal ávallt vera aðgengileg og á þann hátt að hægt sé að framvísa rekstrarhandbók til heilbrigðifulltrúa án teljanlegs fyrirvara ef aðstæður gefa tilefni til. Skráningar í rekstrarhandbók er heimilt að vista miðlægt. Í handbókinni skulu koma fram tæknilegar upplýsingar um helstu mannvirki svo og olíugeyma, olíu- og sandskiljur, olíulagnir og lagnakerfi, þ.m.t. fráveitulagnir, mengunarvarnir, slökkvibúnað, útsláttarrofa fyrir dælubúnað, dælu- og rafbúnað ásamt afstöðumynd stöðvarinnar.

9.1.2 Í rekstrarhandbókina skal skrá innra eftirlit á eftirfarandi atriðum:

- eftirlit með lekum,
- birgðauppgjör,
- mælingar í olúskilju og lekavörn eftir því sem við á,
- eftirlit með millibyrði á tvöföldum geymum,
- eftirlit, prófanir, bilanir, breytingar og viðhald á tækjum og búnaði stöðvarinnar, þ.m.t. mengunarvarnarbúnaði,
- þrýsti- og lekaprófanir á geymum og lögnum,
- þykktarmælingar á geymum,
- árlegar prófanir á sjálfvirkum búnaði s.s skynjunar- og viðvörunarbúnaði og yfirfyllingarvörn,
- óhöpp sem leitt hafa til mengunar eða mengunarhættu,
- fræðslu og þjálfun starfsmanna
- förgun mengandi efna svo sem tæming úr sand- og olúskilju. Geyma skal förgunarnótur í 5 ár.
- önnur atriði sem Heilbrigðiseftirlitið telur áráðandi að skrá

10. Starfsemi hætt

- 10.1 Tilkynna skal Heilbrigðiseftirliti Suðurnesja ef starfsemin er lögð niður með a.m.k. mánaðar fyrirvara.
- 10.2 Ef starfsemin er lögð niður skal fara með olúgeyma í samræmi við gr. 4.7 og 4.8. Heilbrigðiseftirlitið áskilur sér rétt á að meta hvort að vinna þurfi frummat á mengun á lóðinni í samræmi við 9.gr. rg. 1400/2020 um mengaðan jarðveg.
- 10.3 Gefi niðurstaða frummats tilefni til, skal rekstaraðili láta vinna áhættugreiningu með tilliti til mengunar á jarðvegi á lóðinni s.b.r. gr. 10 í rg. nr. 1400/2020. Senda skal niðurstöðu áhættugreiningar til Heilbrigðiseftirlitsins þegar hún liggur fyrir. Gefi niðurstaða áhættugreinar tilefni til skal henni fylgja úmasett áætlun um hreinsun og/eða förgun mengaðs jarðvegs.
- 10.4 Hreinsun á lóð þarf að fara fram í samráði við Heilbrigðiseftirlit Suðurnesja og telst ekki lokið fyrr en úttekt embættisins hefur farið fram. Að öðru leyti skal fylgja ákvæðum í kafla 7 í almennum starfsleyfisskilyrðum Heilbrigðiseftirlits Suðurnesja fyrir mengandi starfsemi þegar starfsemi er hætt.
- 10.5 Öllum úrgangi skal komið til viðurkenndra móttökustöðva.

11. Ýmis ákvæði, gildistaka

- 11.1 Starfsleyfi þetta er veitt til 12 ára í samræmi við 6. gr. laga nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir og ákvæði reglugerðar nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit og öðlast gildi við birtingu.
- 11.2 Rekstraraðili greiðir árlegt eftirlitsgjald í samræmi við gjaldskrá Heilbrigðiseftirlits Suðurnesja eins og hún er hverju sinni sem og önnur gjöld svo sem kostnað við sýnatöku, auka eftirlitsferðir eða annan tilfallandi kostnað vegna aðkomu embættisins að starfseminni.